

§5, Optantproblematikken og Flensborg som tysk by:

"Den slesvigske regionale identitet, som fandtes hos mange, forsvandt hurtigt. National entydighed erstattede regionalt tilhørsforhold. Man var enten dansksindet eller tysksindet, ikke kun slesviger. I fredsaftalen mellem Preussen og Østrig i 1866 blev der på fransk initiativ indsat en bestemmelse om, at de nordlige distrikter af Slesvig kunne afstås til Danmark, hvis der var flertal herfor; den kendte § 5. Dette løfte fik den dansk-slesvigske bevægelse til at acceptere tanken om deling af Slesvig, og det gav et håb om en lykkeligere fremtid. Selvom § 5 blev ophævet af Preussen og Østrig i 1878, vedblev den at fremstå som et retskrav for dansksindede slesviger.

I 1867 blev Slesvig indlemmet i Preussen. Indførelsen af den treårige preussiske militærtjeneste var særdeles upopulær i det overvejende dansksindede Nordslesvig, og mange valgte at udvandre for at undgå værnepligten.

Ifølge fredsaftalen i 1864 kunne indbyggerne optere, dvs. vælge dansk statsborgerskab frem til 1870 og fortsat være bosat i Slesvig. Ca. 25.000 valgte at optere, men som optanter måtte de forholde sig politisk og nationalt passive for ikke at blive udvist, og deres børn blev ikke tyske statsborgere, men statsløse.

Det tabte land

Hårdhændet og vilkårlig behandling af optanterne blev brugt for at fremme fortykkningen af Nordslesvig. Problemet blev først løst i 1907 med Optantkonventionen, der gav de statsløse optantbørn mulighed for at erhverve tysk statsborgerskab og dermed borgerlige rettigheder som valgret. Optantkonventionen styrkede danskheden i Nordslesvig, og som modydelse måtte Danmark anerkende ophævelsen af § 5.

Det første valg i 1867 til Det Nordtyske Forbunds rigsdag viste et klart dansk flertal i Nordslesvig og Flensborg. I 1880'erne forsvandt det danske flertal i Flensborg, men blev fastholdt i det nordlige Slesvig. Efter Første Verdenskrig blev der mulighed for en folkeafstemning, og her stemte 75 % af nordslesvigerne for en indlemmelse i Danmark. "

Inge Adriansen og Jens Ole Christiansen , Anden Slesvigske Krig 1864. Side 29.